

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ ХІХ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

25-29 ТРАВНЯ 2020 Р.

ОДЕСА
2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XIX НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(25-29 травня 2020 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2020**

УДК 378.147
М34

М34 Матеріали ХІХ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, 25-29 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2020. 345 с.

В збірнику представлені матеріали ХІХ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

В сборнике представлены материалы ХІХ научной конференции молодых ученых ОГЭКУ, которые освещают основные направления научных исследований. Материалы подготовлены магистрами, аспирантами, соискателями, сотрудниками Одесского государственного экологического университета.

ISBN 978-966-186-001-7

© Одеський державний
екологічний університет, 2020

Султан Ю.С., маг. гр. МЗМ-19

Науковий керівник: Семергей-Чумаченко А.Б., канд. геогр. наук, доц.
*Кафедра Метеорології та кліматології Одеський державний
екологічний університет*

СИНОПТИЧНІ УМОВИ ВИНИКНЕННЯ СИЛЬНИХ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ ОПАДІВ НА СТ. ОДЕСА-ГМО

Кількість та тривалість опадів значно впливають на всі сфери життєдіяльності людини та економіки країни. Сильний дощ може визвати повінь, затоплення посівів і спричинити величезний збиток сільському господарству. Об'єкт дослідження: сильні опади на ст. Одеса-ГМО.

Значень видимості із врахуванням інтенсивності явища, приведених в [1], слід дотримуватись при консультації споживачів прогнозів про фактичну і очікувану погоду.

період 2010-2019 рр. кількість випадків, коли інтенсивність опадів досягла критерію СМЯ II, було зафіксовано лише 6 разів, а СМЯ III – одного разу – 20 вересня 2016 р. Опади з інтенсивністю більше 35 мм/12 год. утворювалися над Одесою не щорічно та взагалі не спостерігалися у період 2010-2013 рр., а також у 2015 та 2017 рр. Роком з максимальною кількістю сильних опадів виявився 2016 р., коли вони були одного разу влітку та тричі восени, наприкінці теплого періоду.

Згідно [2] найбільш інтенсивні опади утворюються на території України у тепле півріччя, у період 2010-2019 рр. лише одного разу (18.01.2018 р.) сильні опади у вигляді дощу (51 мм/12 год.) виникли взимку при пересуванні глибокого південного циклону ($P_{\min}=985$ гПа) з Балканського півострова на узбережжя Чорного моря. За винятком цього випадку сильні опади завжди супроводжувалися грозою.

Найінтенсивні опади спостерігалися 20 вересня 2016 р., коли погоду міста Одеса зумовлювала улоговина хвильового циклону. В період з 21 год. 19 вересня до 9 год. 20 вересня у м. Одеса випало 85 мм опадів і досягнуто критерію СМЯ III. Спостерігались грози, погіршення видимості в дощі 800-900 м, посилення північно-східного вітру 15-20 м/с. Цієї доби над ЄТР розташовувалася висотна улоговина, яка повністю охопила всю територію України (рис. 1), на АТ-500 навколо центру циклона спостерігалось замкнутих ізогіпси, а на АТ-850 їх було лише дві.

Типізація циркуляційних процесів Б.Л. Дзердзеєвського [3], може бути корисною в цілях середньострокового і довгострокового прогнозування погоди. Можна припустити зв'язок типів ЕЦМ з умовами придатними для формування сильних та надзвичайних опадів.

Всі випадки сильних опадів на ст. Одеса-ГМО виникали лише за умов меридіональної циркуляції, а найчастіше вони утворювалися при встановленні та збереженні ЕЦМ 12бз (12-13 жовтня 2016 р.). Тип 12 ЕЦМ утворюється протягом року, але частіше у період переходу від холодного півріччя до

теплого, коли арктичний антициклон досягає найбільшої потужності, а у південних широтах підстильна поверхня вже досить тепла, що сприяє циклогенезу.

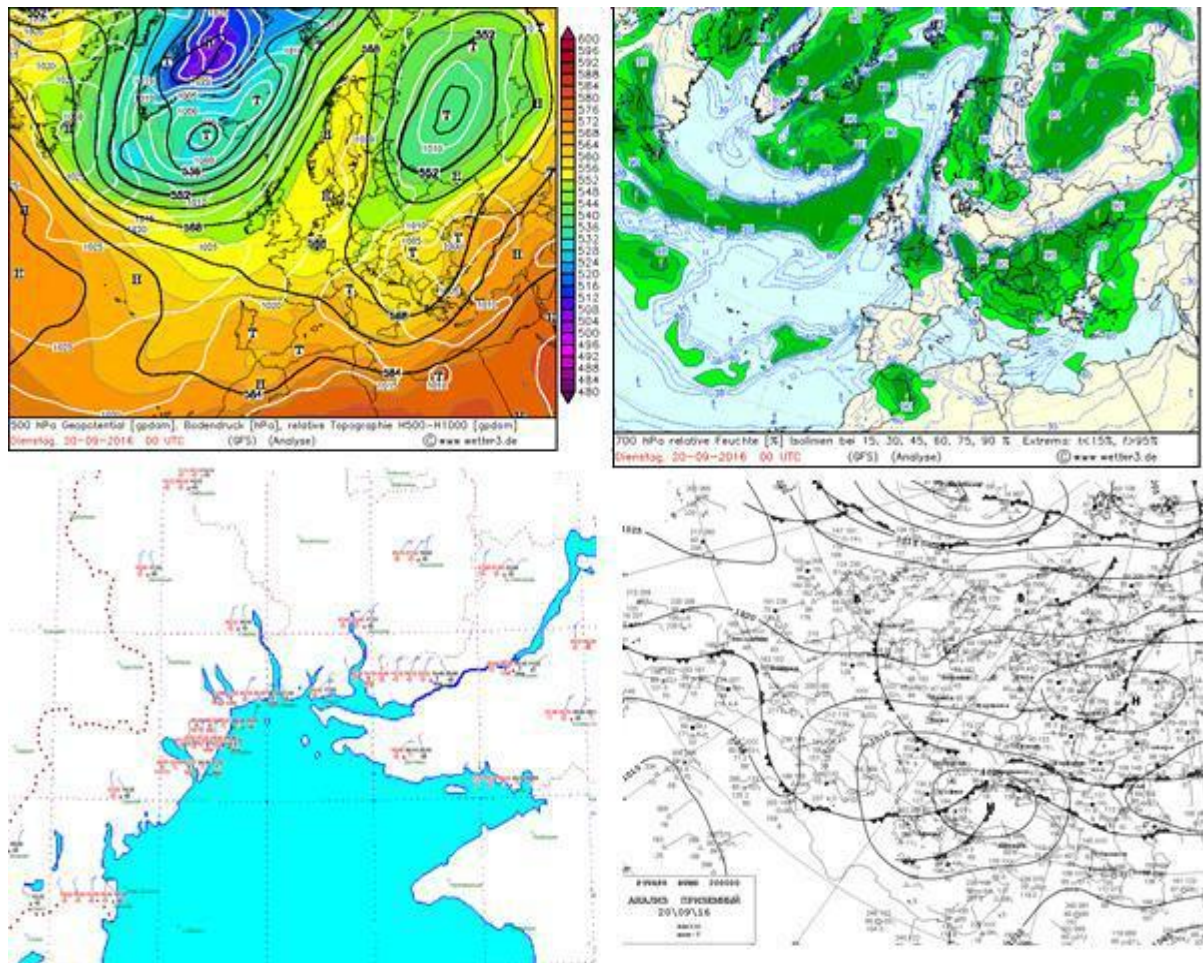

Рисунок 1 – Приземний аналіз, АТ-850, АТ-500, карта штормового оповіщення 20.09.2016 р., 00 UTC

Особливістю ЕЦМ 12бз (рис. 1) є формування меридіональної смуги підвищеного тиску над Атлантикою за рахунок розвинення у північному напрямку гребеню Азорського антициклону та його посилення арктичним вторгненням.

Список використаної літератури

- Настанова з оперативного гідрометеорологічного забезпечення та обслуговування галузей національної економіки. - Керівний документ УкрГМЦ. 2019. КД 52.4.1.01-06. 37 с.
- Клімат України / Під ред. В.М. Ліпінського, В.А. Дячука, В.М. Бабіченко. Київ: Вид-во Раєвського, 2003. 343 с.
- Календар послідовної зміни ЕЦМ за періодами [Електронний ресурс]. <http://atmospheric-circulation.ru> (дата звернення 7.05.20р.).

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ
XIX НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
25-29 травня 2020 р.

Видавець і виготовлювач Одеський державний екологічний університет вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016 тел./факс: (0482) 32-67-35 E-mail: info@odeku.edu.ua Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5242 від 08.11.2016